

SUHOZID

Izkušnje s suhozidno gradnjo v Škofji Loki

Mateja Kavčič

Šola prenove

Šolski center NOVO MESTO 21., 22. MAJ 2025

Nesnovna dediščina sveta – suhozidna gradnja

unesco
Intangible Cultural Heritage

International Day of the Intangible Cultural Heritage - 2024 anniversary of the inscription | French | English | Convention | Convention | Events | Themes | Lists | Safeguarding | Actors | Country | Search

UNESCO | Culture | Intangible Heritage | Lists | Art of dry stone construction, knowledge and techniques

Art of dry stone construction, knowledge and techniques

Nomination file No. 02106

- Nomination form: English | French
- Consent of communities:
 - Spain - national extension: Spanish-English
 - Croatia - consent by communities from original nomination: Croatian-English
 - Cyprus - consent by

Art of dry stone construction, knowledge and techniques

Croatia | Cyprus | France | Greece | Italy | Slovenia | Spain | Switzerland | Andorra | Austria | Belgium | Ireland | and Luxembourg

Inscribed in 2024 (19.COM) on the Representative List of the Intangible Cultural Heritage of Humanity

The art of dry stone construction refers to the practice of building with stone without using binding material. Practised in various countries in Europe, it requires an innate understanding of geometry and physics, as well as skills to handle the raw materials used. Dry stone construction is achieved through the careful selection and arrangement of stones to ensure the long-term stability of the structure and its adaptation to the local terrain and climate. Structures include houses, bridges, piers, arches, tombs, sheds, paths, vaulted ceilings, beehive huts,

<https://ich.unesco.org/en/RL/art-of-dry-stone-construction-knowledge-and-techniques-02106>

Človeštvo ima raznoliko živo dediščino, ki vključuje prakse, predstavitev, izraze, znanja in spretnosti.

Nesnovna dediščina je bogastvo kulturnih tradicij in praks na planetu, ki jih UNESCO ohranja za prihodnje generacije.

<https://ich.unesco.org/en/RL/art-of-dry-stone-construction-knowledge-and-techniques-02106>

KAJ IMAMO? – vrste suhozidne gradnje

Lega mesta in logika gradnje

- izkoristek oblikovanosti terena (zaščitena lokacija v sotočju rek, hrib, višinska razlika med dvema trgomoma je premoščena s terasami)
- za gradnjo zidov med mejami ali teasami se izkoristi gradivo, ki je pri roki, se nabira med gradnjo, rušenjem (npr. bergfrid) ali čiščenjem terena

Raziskati vrste kamnite gradnje – zidanih zidov z malto:

- historična gradnja (mestno obzidje, arhitektura, meje parcel)

- mejni zidovi
med vrtovi,
dvorišči,
parcelami

primer:
vrt puštalskega gradu

Raziskati vrste suhozidov - kamnitih zložb
brez malte:

- podporni zidovi in terase vrtov

primer teras in bregov , Nunski vrt

- podporni zidovi terena, cest

primeri ob poteh, cestah za loškim gradom

- mejni parcelni zidovi, živice, historični zidovi?
primeri na kraškem terenu za loškim gradom

- suhozid terase na malem grajskem vrtu
zid v parku

Izkušnje z vzdrževanjem in obnovami

Zaraščanje:

- mahovi
- podrastje
- grmi
- drevesa

VZDRŽVALNA DELA / redna

- odstranjevanje rastja, plevela,
- mlado samoraslo drevje (leska, smreke) se takoj odstrani

**Delne porušive
(vzroki: nevzdrževanje,
opuščanje)**

Prej kot se lotimo popravila,
manj je dela in cenejše je
vzdrževanje

DELNA OBNOVA: podzidana pot na grajskem vrtu

Porušitve celote:

- poškodbe, ki ogrožajo varnost ljudi ali premoženja

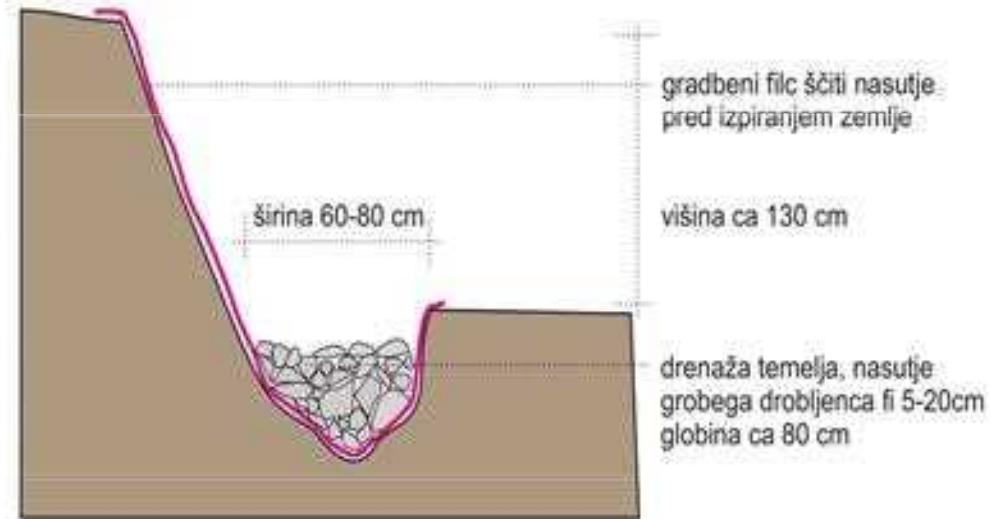
CELOVITA OBNOVA: ponovna izgradnja „na suho“ (brez malte)

- rušenje
- sortiranje kamna
- odkop terena za drenirano temeljno nasutje

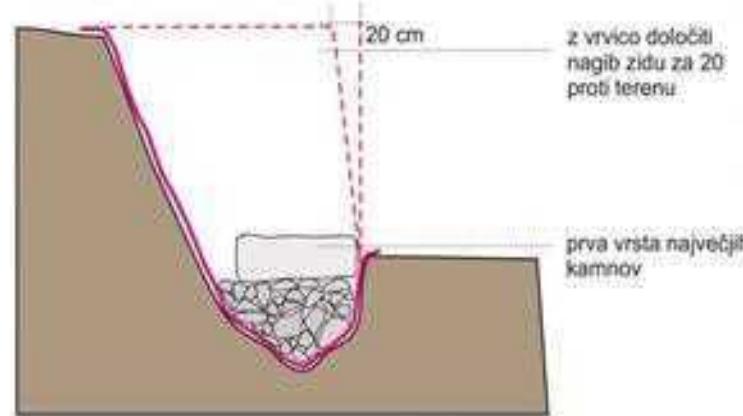

Priprava temelja – drenažnega nasutja

- zgornja linija – potek zidu
in nagib 10%

- spodnja linija - poravnava
z obstoječim) neporušenim
delom

Zidanje v vrstah
horizontalno!!!

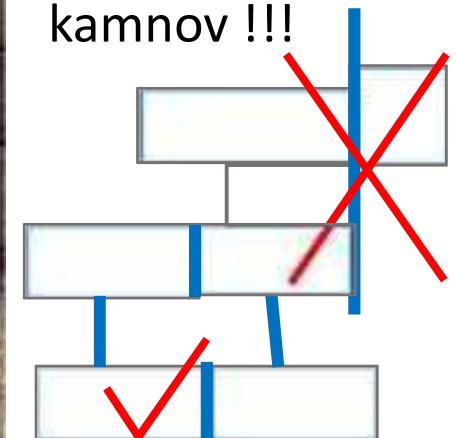
Zidanje v vrstah
horizontalno !

Bolj kot je kamen nepravilnih
oblik, težje je izvajati to
pravilo. Med nepravilnimi
kamni se vstavlja „kajle“

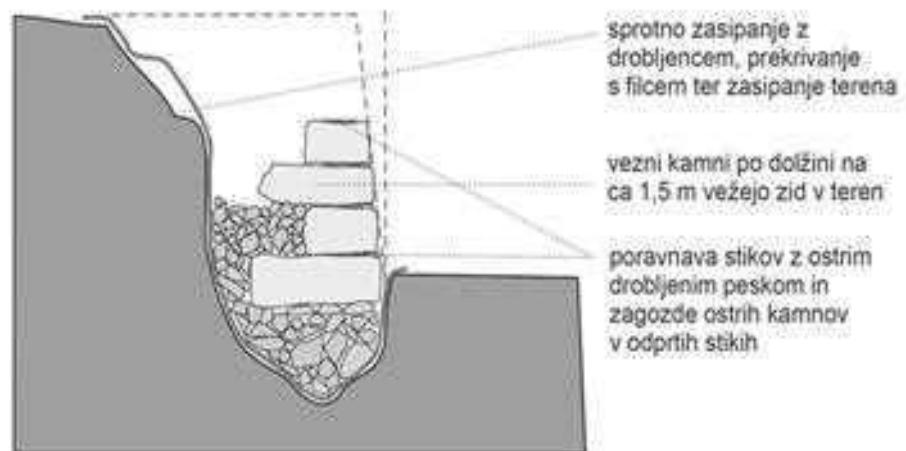
Po vertikalakh
zamikanje
kamnov !!!

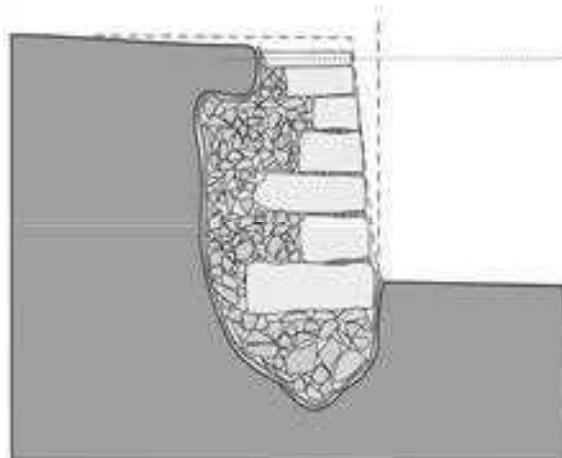
Vezni kamni globoko v teren -
vežejo zid s terenom !!!

Več jih je, trdnejša je
konstrukcija.

Poravnava na vrhu-
- naklon odtekanja vode
- zasipanje s peskom
- krovne plošče

vrh preknit s plosčatimi
kamni čez stike,
lahko tudi fugirano z malo
gradbeni filc zavilan proti zidu

PONOVO POZIDAVA: oporni suhozid na poti na grajski hrib

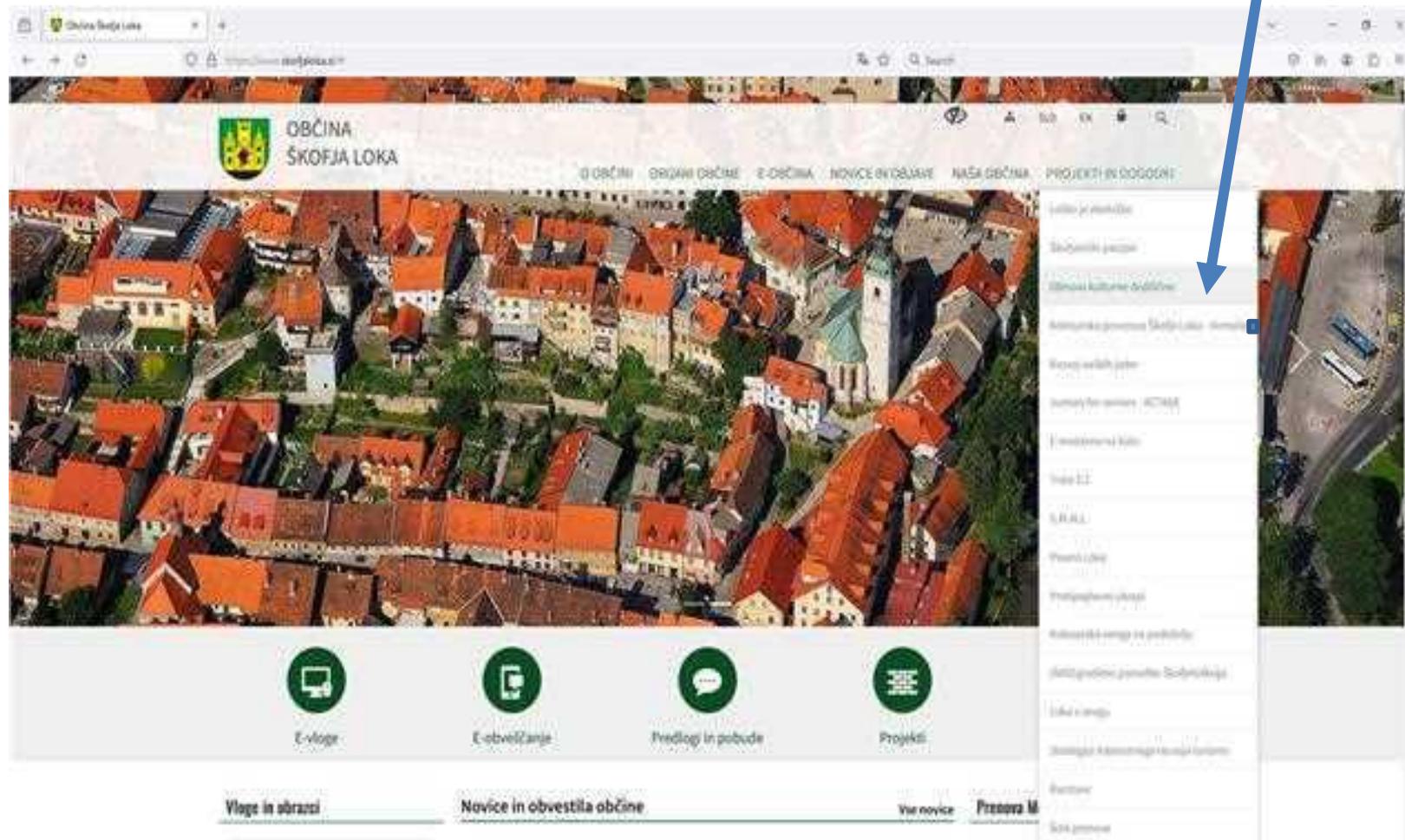
prej

potem

Navodila za izvedbo:

<https://www.skofjaloka.si/objava/78361>

Navodila za izvedbo: ZVKDS

The screenshot shows a web browser window with the following details:

- Title Bar:** Shows the URL "http://www.zvkds.si" and the page title "Navodila za izvedbo: ZVKDS".
- Header:** Includes a logo, a search bar, and a language switcher "SLO / ENG".
- Main Navigation:** Links to "ZA LASTNIKE", "NAŠE DELO", "ZA ZNANJE", "NOVICE", "O NAS", "RAZPISI", and "KONTAKT".
- Section Title:** "Priročnik kraške suhozidne gradnje"
- Content Area:** Three cards representing guidebooks:
 - Priročnik kraške suhozidne gradnje I**: Includes a thumbnail of the book cover.
 - Priročnik kraške suhozidne gradnje II**: Includes a thumbnail of the book cover.
 - Priročnik kraške suhozidne gradnje III**: Includes a thumbnail of the book cover.

Kontakt

Vsebina strani

Prijava na občasnik

SUHOZID

Šola
Prenove

Hvala za pozornost